

Lynne Neagle AS
Y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant.

7 Gorffennaf 2023

Annwyl Lynne

Cynigion yn ymwneud â chefnogi amgylchedd bwyd iachach yng Nghymru

Yn ein cyfarfod ar 12 Mehefin 2023 buom yn ystyried eich llythyr dyddiedig 8 Mehefin am eich cynigion sy'n ymwneud â chefnogi amgylchedd bwyd iachach yng Nghymru. Fe roesoch rybudd ymlaen llaw i ni y byddech yn cyflwyno datganiad llafar i'r Senedd ar 27 Mehefin pan fydddech yn amlinellu safbwynt Llywodraeth Cymru mewn perthynas â hyrwyddo prisiau a lleoliadau ac y byddech yn cyflwyno is-ddeddfwriaeth yn 2024.

Yn y cyfarfod hwnnw, nodwyd bod posibilrwydd i *Ddeddf Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig 2020*, y *Ddeddf Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) 2023*, a Fframweithiau Cyffredin ledled y DU oll gael effaith ar y maes gwaith hwn neu ddylanwadu arno.

Ar ôl clywed eich datganiad i'r Senedd erbyn hyn, mae rhai materion y byddem yn croesawu cael rhagor o wybodaeth ac eglurhad arnynt.

Byddwn yn gwerthfawrogi cael ymateb i'r cwestiynau yn yr Atodiad erbyn 31 Awst 2023.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies

Huw Irranca-Davies
Cadeirydd

ATODIAD

Dywedasoeh wrth y Senedd:

"Heddiw, rwy'n cyhoeddi fy mwriad i gyflwyno is-ddeddfwriaeth yng Nghymru i gyfyngu ar leoli a hyrwyddo prisiau cynhyrchion sy'n cynnwys llawer o fraster, siwgr a halen mewn manwerthwyr sydd â dros 50 aelod o staff (...)

Bydd y ddeddfwriaeth, a gaiff ei chyflwyno y flwyddyn nesaf, gyda chyfnod gweithredu o 12 mis arall o leiaf i fusnesau hyd at 2025, yn cynnwys lleoli cynhyrchion a gweithgarwch hyrwyddo prisiau cyfaint. Fodd bynnag, rwyf hefyd yn ystyried cynnwys hyrwyddo prisiau dros dro a bargeinion prydau bwyd o fewn y cwmpas. (...)

Nid yw'r ddeddfwriaeth yr wyf yn ei chyflwyno yn berthnasol i bob cynnyrch sy'n cynnwys llawer o fraster, siwgr a halen, ond mae'n targedu bwyd a diod sy'n cyfrannu fwyaf at ordewdra oherwydd y calorïau sydd ynddyn nhw a'r ffordd y maen nhw'n cael eu hyrwyddo. Rydym am ystyried cysondeb â diffiniadau a nodir yn y deddfwriaeth yn Lloegr sy'n ymwneud â chyfyngu ar leoliad cynnyrch a phrisiau cyfaint, er mwyn sicrhau y gellir gweithredu ar draws ffiniau. Fodd bynnag, rydym hefyd yn ystyried y sylfaen dystiolaeth wyddonol, a fydd yn hanfodol (...)

Byddwn yn gweithio'n agos gyda'r diwydiant bwyd a phartneriaid i ddatblygu canllawiau cynhwysfawr i fanwerthwyr weithredu'r mesurau hyn. Byddwn hefyd yn helpu gweithgynhyrchwyr i ail-lunio cynhyrchion i leihau lefelau braster, siwgr neu halen. Byddwn hefyd yn cynnal ymgynghoriad ar fesurau gorfodi, gan gynnwys sut y dylid ymchwilio i gydymffurfiaeth a chosbau a gymhwysir mewn achosion o ddiffyg cydymffurfio. Byddaf yn hysbysu'r Senedd pan gaiff yr ymgynghoriad ei gyhoeddi.

Rwy'n cael fy nghalonogi gan ddadansoddiad cychwynnol sy'n dangos bod cyfyngiadau ar leoli cynnyrch yn Lloegr wedi arwain at newid yng ngwariant defnyddwyr i ffwrdd oddi wrth gynhyrchion sy'n cynnwys llawer o fraster, siwgr a halen tuag at ddewisiadau iachach. Rwy'n edrych ymlaen at weld gweithredu pellach gan ein cydweithwyr yn Whitehall o ran cyfyngiadau ar brisiau ac o ran cwtdogi ar hysbysebion teledu a hysbysebion ar-lein ar gyfer cynhyrchion sy'n cynnwys llawer o fraster, siwgr a halen uchel i blant, sy'n gam hanfodol arall tuag at wella ein hamgylchedd bwyd.

Rwy'n dal i ystyried y dystiolaeth a'r opsiynau ar gyfer bwrw ymlaen â chynigion eraill a oedd yn rhan o'r ymgynghoriad ar amgylchedd bwyd iach. Mae hyn yn

cynnwys ystyried tystiolaeth bellach ar labelu calorïau, a'r cyfleoedd i ddatblygu dull ehangach y tu allan i'r cartref i sicrhau bod unrhyw newidiadau yn cael yr effaith fwyaf bosibl. Rwyf hefyd yn ystyried tystiolaeth bellach ar wahardd gwerthu diodydd egni i blant. Byddaf yn gwneud datganiad pellach ar y cynigion hyn i'r Senedd maes o law."

Cwestiwn 1: A allwch gadarnhau o dan ba Ddeddf a phŵer dirprwyedig yr ydych yn bwriadu cyflwyno'r is-ddeddfwriaeth hon, a pha weithdrefn graffu a fydd yn gymwys.

Cwestiwn 2: Pryd yn 2024 ydych chi'n bwriadu gosod yr is-ddeddfwriaeth gerbron y Senedd?

Cwestiwn 3: Rydych wedi dweud y byddwch "am ystyried cysondeb â diffiniadau a nodir yn y ddeddfwriaeth yn Lloegr sy'n ymwneud â chyfyngu ar leoliad cynnyrch a phrisiau cyfaint, er mwyn sicrhau y gellir gweithredu ar draws ffiniau." Byddem yn ddiolchgar i dderbyn rhagor o wybodaeth ac eglurder ar y pwynt hwn, gan gynnwys crynodeb o ganlyniadau unrhyw drafodaethau a gawsoch â Llywodraeth y DU.

Cwestiwn 4: Sut byddwch chi'n datrys unrhyw wrthdaro rhwng "gweithredu ar draws ffiniau" a thystiolaeth wyddonol sy'n berthnasol i fynd i'r afael ag amgylchiadau penodol dinasyddion Cymru?

Cwestiwn 5: Dywedaso "Rwy'n edrych ymlaen at weld gweithredu pellach gan ein cydweithwyr yn Whitehall o ran cyfyngiadau ar brisiau ac o ran cwtdogi ar hysbysebion teledu a hysbysebion ar-lein ar gyfer cynhyrchion sy'n cynnwys llawer o fraster, siwgr a halen uchel i blant". A fydddech cystal ag egluro'r hyn sy'n cael ei ragweld, ac a oes gan Lywodraeth Cymru gynlluniau i weithio gyda Llywodraeth y DU ar ddeddfwriaeth ar gyfer Cymru a Lloegr.

Cwestiwn 6: Pa asesiad rydych chi wedi'i wneud o sut y gallai *Deddf Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig 2020* (Deddf 2020) effeithio ar effeithiolrwydd y cynigion hyn yn ymarferol?

Cwestiwn 7: Os ydych wedi nodi effaith sy'n deillio o Ddeddf 2020:

- a. Beth yw'r materion penodol?
- b. Sut y byddwch chi'n mynd i'r afael â'r rhain?
- c. Sut ydych chi'n bwriadu cyfathrebu ag Aelodau o'r Senedd a rhanddeiliaid ehangach ynghylch yr effaith?

Cwestiwn 8: Pa drafodaethau ydych chi wedi'u cael gyda chymheiriaid yn Llywodraeth y DU a'r llywodraethau datganoledig ynghylch y rhyngweithio rhwng eich cynigion a Deddf 2020?

Cwestiwn 9: A ydych wedi ystyried yr angen i ofyn am eithriad o egwyddorion mynediad i'r farchnad Deddf 2020 i sicrhau y bydd y cynigion yn gwbl effeithiol?

Cwestiwn 10: A ydych wedi ystyried gofyn i Swyddfa'r Farchnad Fewnol roi cyngor o dan adran 34 o Ddeddf 2020 ar effeithiau posibl y cynigion ar farchnad fewnol y DU?

Cwestiwn 11: Pa asesiad rydych chi wedi'i wneud o sut y gallai *Deddf Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) 2023* (Deddf 2023) effeithio ar y cynigion hyn?

Cwestiwn 12: A ydych yn fodlon na fydd y dirymiad awtomatig ar 31 Rhagfyr 2023 o gyfraith yr UE a ddargedwir sy'n gysylltiedig â bwyd a restrir yn Atodlen 1 i Ddeddf 2023 yn effeithio ar y cynigion hyn?

Cwestiwn 13: Os ydych wedi nodi unrhyw effaith sy'n deillio o Ddeddf 2023:

- a. Beth yw'r materion penodol?
- b. Sut y byddwch chi'n mynd i'r afael â'r rhain?
- c. Sut ydych chi'n bwriadu cyfathrebu ag Aelodau o'r Senedd a rhanddeiliaid ehangach ynghylch yr effaith?

Cwestiwn 14: Ydych chi'n ystyried bod y cynigion hyn yn codi safonau bwyd yng Nghymru?